

rätta för sakens gång och verksamma befordran. Derföre vänder jag mig till dig och ber att du ej allenast ville genomse papperen utan ock befordra dem till Wederbörlig ort (forum) ifall du anser saken på nämnde väg kunna hafva önskvärd framgång. Vi hafva här ej varit i tillfälle vända oss till någon Jurist som kände slika affärs tvister och derföre så godt vi kunnat författadt klagoskriften, som troligen icke är såsom den borde vara, men som dock kan tjena till någon ledning för den som du ville anmoda om saken. Jag vet väl att H:r Sixtus Calamnius emottager ombudskap och har deruti kunnat anmoda honom, men jag har afsedt ditt medverkande för saken.

10

Af papperen finner du att vi genom H:r Simsen i Stockholm erhållit protocols utdrag, öfver i Calmar afhörda vittnen, hvarigenom, bland annat, utredt är att en del af den havererade råglasten varit så god att den kunnat skeppas och att om hela lasten blifvit rätt vårdad, genom omskyffling hade den kunnat bevaras och äfven utskeppas. Den var altså icke så illa skadad att försäljning prompt varit nödig eller förän K & J. erhållit varu egarenes bestämda Order om de derom varit angelägna. Af hvad skäl hela fragten till Ny<Karle>by blifvit utbetalt vore oförklarligt om icke H:r Simssen upplyst oss att H<erra>r K & J. egde fordran hos skepparen och begagnade tillfälle göra sig betalta på vår bekostnad. Wi hafva genom H:r Simssen sökt beveka H<erra>r K. & J. att i godo uppgöra affären, men fåfängt, och Simssen vill påstå att dessa Herrar, genom mång årig pracktik, vunnit stor skicklighet i att godtyckligt och egennyttigt behandla slika affärer och att framgången gjort dem järva, hvarigenom de ock på sin ort utöfva stort inflytande och hvarföre det är svårt / blifva / vara / dem åtkomliga. Han vill dock hoppas att om saken allvarsamt väckes emot dem kunde de bevekas till att ingå composition. Wi ämna begagna Simsen i Stockholm fortfarande såsom vårt ombud. Hans firma är Simssen & Larson.

20

Då jag väl vet att din tid är mycket upptagen är det illa att jag besvärar dig härmed, men jag vet ock att du gärna går mig med råd och hjälp tillhanda och derföre öfverlämnar jag nu äfven denna sak i dina händer.

30

Jag har i höst varit krasslig men är nu åter frisk. Anna har varit mycke frisk och rask. Wi hafva fått tillökning med ett barna barn. Kärt och hjertligt är du och alla barnen af oss helsade.

Din
tillgifne Svåger
Otto,

40

P. S. Utaf den skrift som du troligen, i ställe för den som medföljer, låter författa ville du låta mig få en afskrift!

O<to

På det vi ej må förlora fatalje tid torde det vara nödigt att saken blefve snart anmäld.

Dens<am>me

213 YTTTRANDE VID PLENUM 14.XII 1863

RA, Senatens arkiv

50

Efter det handlingarne blifvit uppläste, yttrade Senatorn Snellman – att Senatorn, emedan svårigheter syntes framställa sig emot fullt beviljan-

de af hvad Kejslerliga Senaten genom dess här först åberopade underdåniga hemställan och förslag sökt till förmon för de finska lappmarkernes inbyggare utverka, öfvervägt i hvad mon sagde förslag må kunna inskränkas och efter de af Ministerium för riksdomänerne och Finansministeren afgifna yttranden afpassas, utan att helt och hållet förfela ändamålet, som vore att åt nämnde, på allt sätt vanlottade finska undersåtar, bereda en skälig och lämplig ersättning för det de, ehuru inom Utsjoki och Enare församlingar bosatte ganska nära ishafvet och enligt traktat af den 2. Oktober (21. September) 1751. berättigade att derstädes idka fiske och skalfångst inom norrska området, likväl utan eget förvällande, genom en i afseende å gränsens reglering den 14. (2.) Maj 1826. afslutad konvention gått förlustige denna rättighet och blifvit från allt tillträde till hafvet utestängde, samt sålunda urståndsatte att annorlunda än i norrska befolkningens tjänst utöfva de yrken af, hvilka de förut nästan helt och hållet hemtat sin bergning.

Dervid hade det förekommit Senatorn uppenbart, att om de finska lapparne ej tillerkänna enskild och uteslutande rätt till den kust sträcka af Archangelska guvernementet der fiskelägen för deras räkning äro i fråga att anläggas, så måste ofelbart förr eller sednare missämja uppstå emellan dem och de andra personer, med hvilka sagde rätt skulle komma att delas. Angeläget vore också att de finske lapparnes område utstakades i ett sammanhang och såbeskaffadt som erfordrades, dels till uppförande af nödiga förrådshus jemte nödortfoga boningar för den tid fisket påstår, dels till herbergerande af deras båtar och redskap med mera, samt på det deras medförda boskapsdjur må kunna helst någon tid lifnära sig genom bete å marken. Att Archangelska guvernementets nuvarande innevånare skulle behålla några platser vid Jakobs elfs mynning och sålunda blifva instängde emellan norrska gränsen och de finska lapparnes område, vore efter Senatorns tanke, föga lämpligt; och det borde ej blifva möjligt att af dem bland de förre, som tro sig äga verklig rätt till ifrågavarande, endast sommarderna af dem besökte men efter hvad det syntes eljest obebodde platser, emot lösen erhålla deras samtycke till afträddande af såväl sjelfva grunden, som derå befintliga byggnader och andra inrättningar. Likväl ansåg Senatorn att det ifrågavarande området kunde tilltagas något mindre än Guvernören i sitt ofvanåberopade förslag antydt, äfvensom Senatorn hoppades att det skulle kunna åtminstone för någon tid aflöpa utan synnerliga svårigheter och förvecklingar om rättigheten till fiske och skalfångst på de i förslaget omnämnda grund och öfriga, ställen till vidare blefve gemensam för de finska lapparne och Archangelske guvernementets innevånare, hvarutom jemväl några andra afvikelser från det ursprungliga förslaget borde, med anledning af de från förbemälda Ministerier gjorda framställningar, medgifvas.

I stöd af dessa åsigtter ansåg Senatorn nu, såsom en utväg att i någon mon lindra den svåra belägenhet hvari Utsjoki och Enare finska lappmarkers befolkning oförskyldt blifvit försatt, för sin del sig böra föreslå: att till deras evärdeliga ägo och befattning afträdes den del af Archangelska guvernementets kust, som från Jakobs elfs mynning utmed ishafvet sträcker sig åt öster förbi Stolboa viken, Falkfjorden och Niemetsk viken intill vestra stranden af viken Guba Petsinga, till en bredd af tjuu eller trettio verst: att de inom detta område befintliga, ryska undersåtar tillhöriga, boningar, föreningsrum och fisktorkningsanstalter äfvensom ängmarker och odlingar måtte så af finska statsverket inlösas, efter värdering förrättad af en finsk och en rysk

tjensteman i samråd, sedan ägarene blifvit i saken hörde: att rättigheten till fiske och skalfångst uti ishafvet och dess vikar, såväl i närheten till sagde besittning som öfverallt inom ryska gränsen, finge af finnarne, utan någon skatt eller afgift, för alltid utöfvas gemensamt med Kejsaredömets innevånare: att finnarne ägde ej mindre fritt färdas öfver ryskt område på väg till och ifrån fiskeläget samt dervid och under vistelsen å detsamma i närheten å ställen, som härintills icke blifvit af enskilda intagna, bete sina kreatur, inberga foder och använda skog till husbehof, utan och obehindradt och tullfritt förytttra eller afföra afkomsten af deras fiske, jagt och annan näring, äfvensom inhämta salt och andra förnödenheter hvaraf de hafva behof, dock med undantag af sprit drycker och eljest sådant, som är till införsel i Kejsaredömet förbjudet: att vid Boris och Glieb kyrka utsåges och bestämdes lämplig mark till erforderlig vidd, hvarest finnarne kunde, då sådant vore af nöden, upplägga och förvara sina farkoster, fiskeriredskap och waror uti dertill inrättade förvaringsrum, äfvensom uppföra boningar för upplagens vårdare; samt att förhandhafvandets af ekonomie och polis inom fiskläget, Guvernören i Uleåborgs län tillsatte en Ordningsman, som biträdtes af fyra bland fisklägets medlemmar genom wal utsedde bisittare, hvilken myndighet äfven ägde i frågor om rättsförhållanden emellan finnarne och ortens ryska invånare för iakttagande af de förres sätt och talan, ställa sig i omedelbar beröring med de ryska auktoriteterna på stället; hvaremot de fiskläget besökande finnar i allt öfrigt, utom beträffande inre ekonomi och administration, skulle, medan de uppehålla sig å fiskeläget, vara underkastade i Kejsaredömet gällande lag och författningar.

För öfrigt i händelse vederlag anses böra komma i fråga för den jorvidd, hvars afträdande ifrån Archangelska guvernementet i ofvanstående måtto föreslagits, trodde Senatorn för sin del sig böra åberopa hvad i detta hänseende finnes framställt i Senatens underdåniga skrifvelse af den 20. Juli innevarande år rörande väckt förslag att från Finland skilja det jordområde, hvarpå Systerbäcks gevärsfaktori är anlagdt.

214 YTTRANDE VID EKONOMIEDEPARTEMEN- TET 16.XII 1863

RA, Senatens arkiv

... dervid Senatorn Snellman, som först yttrade sig, pröfvade skäligen, med förkastande af de utaf landskontoret gjorda anmärkningar emot den ingifne räkningen, i hvad beträffar utgiftsposterne för eld assurans och magasinage, tillägga handelshuset Donner et Comp^{any} godtgörelse för nämnde utgifter med tillsammans sexhundra sjuttiosju rubel sextietre kopek; hvarutom Senatorn ville bevilja handelshuset ersättning till halfva beloppet för den af huset under rubrik »resekostnader och utgifter i och för affärens avslutande och reglering» kronan påförda men af Guvernören afdragna summa sjuhundra nittionio rubel, hälft sagde utgifter icke äro verifierade och dessutom syntes Senatorn vara för högt beräknade. I allt öfrigt fann Senatorn skäligen gilla och godkänna de af landskontoret emot Donner et Comp^{any}s räkning utförda anmärkningar samt förty förkasta det af handelshuset deröfver anförda klagomål, likväl med öppen lemnad rätt för klaganden att, derest han icke åt liquiden nöjes, särskilt vid vederbörlig domstol